

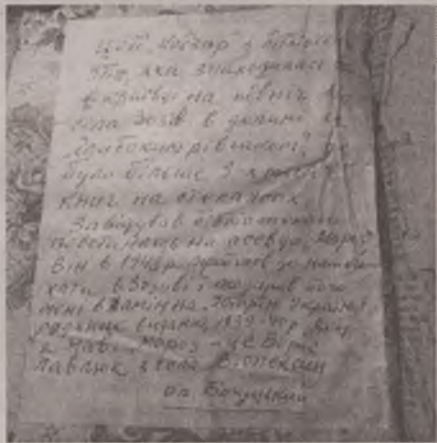
«Кобзар» з повстанської криївки

виставили в Літературному музеї Уласа Самчука

У Рівненському літературному музеї Уласа Самчука – унікальне поповнення. До дня народження Шевченка експозицію прикрасило раритетне катеринославське видання «Кобзаря» 1914 року.

Цікава книга. Таких у світі збереглося лише кілька. Об'ємний 700-сторінковий том великого формату. Обкладинка, обтягнена міцною багрянцею, прикрашена орнаментом із трав. Згори барельєфний портрет Кобзаря, а посередині – великий напис «Т.Г.Шевченко». Російськомовні повісті Шевченка дали в українських перекладах. «Кобзар» рясніє оригінальними ілюстраціями, підписаними ініціалами «Б.С.».

– Книжка потрапила до мене від нині вже покійного рівнянина Олександра Богуцького. Він і попросив передати її до музею, оскільки був прикований хворобою до ліжка. Усе повторював: «Ото найдорожче, що я маю», – повідав цікаву біографію зачитаного тому **письменник і дослідник-краєзнавець Євген Шморгун**. – «Кобзар» цей із повстанської бібліотеки, з криївки біля села Зозова, що поряд з Рівним. Віддав тією бібліотекою повстанець на псевдо «Мороз». Він передав Богуцькому реліквію напровесні 1948 року, сказавши: «Ти людина грамотна, подивисься – сам зрозумієш, яка ціна цій книзі. Вона не повинна загинути з нами у схроні».

Насправді псевдо повстанця було не «Мороз», а «Морозенко», та в Зозові кликали його саме «Морозом». Хоч добре знали й справжнє ймення – Борис Антонович Павлюк, бо родом він був із сусіднього села Великого Олексина.

Богуцький в 48-му якраз закінчував десятирічку: навчався в Рівненській чоловічій школі № 2. У тій самій, де підпільно діяла молодіжна націоналістична організація. Тож вибір хранителя був зовсім не випадковий – книга Шевченка потрапила до надійних рук. Її довгі роки читали й перечитували потайки свої, а ілюстрації перемальовували. Ось так «Кобзар» дожив до незалежності й знайшов собі належне місце в літературному музеї.

Олександра НАГОРНА